

Jose Mari Arando Zangitu
Bergara, Gipuzkoa (1934)

Aurkibidea

Biografia

Begarako Mekolaldeko Galartzaberi baserrian jaiotakoa. Begarako toponimia jasotzeko egindako lanean berak emandako azalpenak oso lagungarriak izan ziren. Galartzazahar baserriko Jose Mari Zenitagoiarekin batera egin zitzaion grabazioa.

Zintak

BER-231

- **Proiektua:** Begarako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arriaran, Jose Angel "Pierro" - Jauregi , Jose Ramon "Epelde" - Larrañaga, Andoni
- **Data:** 1991-11-24
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Osintxuko toponimia

- **Erref:** BER-231/002
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:00:40. **Bukatu:** 00:04:12

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia.

Transkripzioa

- Gutxi gorabehera hemen azulez markauta darenak die errekek eta beste honek berdiakin darenak die mendi-tontorrak. Hori da jeneralian.
- Kanposanto [barrenian Asenen] taillarran parian atzekaldien daguan horrek izenik badauka?
- Kanposantuan horrek, ba, hor Orei jak ta Oreiko sorua ta gaiñekaldien, ba, Oreiko etxaburua esaten dotsau horri. Betik hola esaten dotsau. Orei jak hor kontran ta Oreiko sorua.
- Hau da basarrixa... Olei esan dozu?
- Orei.
- Orei...
- Oregi.
- Eskolia dauan...?
- [...] Oreiko sorua beti horri. Guk... Oreiko sorua. Sorua izen dok hori beti.
- Ta eskolia eskolia, ez? Horrek ez jok beste...?
- Ez, hori eskolia [...] ta kitto. Guk Oreiko sorua [esan...] beti.
- Ta bestekaldera dauana, hori [aldapaori]? [...] taillarran parian gaiñian...?
- Zelai.
- Zelaixa bai, baiña horrek aparteko izenik ez dauka?
- Guk Oreiko zelaixa.
- Oreiko etxaburua.
- Oreiko etxaburua. Bata etxaburua ta bestia etxazpixa izango dia horrek.
- Hori Atxuriondo aldera arte hor Kurutza parian badao besterik?
- Horrek dittuk zerak...
- Munitxo aldia.
- Horri Munitxu esan izan dotse, bai, Atxuriko aldera lehelengo hartzen dabenari. Ta gero harek... Olaldeko gaztaiñaixia bestiak, Olaldeko gaztaiñaixia bestia.
- Zela esan dozu? Munitxua?
- Munitxu. Guk Munitxua esan [...] dotsau. Oin... beti gure izena hori izen dok totntortxo haura.
- Hor Olalde inguruan?
- Ta gero [Orei] pasatzen darian, gaztaiña... [Olako] gaztaiña...
- Mieka aldan, Mieka barren aldan. Mieka basarrixa da, Mieka barrenian.
- Hau, [Atxuriondok oin in jok hor granja bat]... hor gaztaiñeixa, Olako gaztaiñeixa horri esaten dotse.
- Bai, bai.
- [...].
- Hori nola esan dozue, Mieka?
- Granjia indda dauenori dok Gaztaiñaundixa... o... gaztaiñeixa, Olako gaztaiñeixa!
- [...].
- Gaztaineria edo ez dakit zela... gaztaiñeixa. Gero hortik aurreratxua, ba,

Aitzaunditta hara Billoteira bittartian. [Atxuriondo burua].

- [...].
- Bai.
- Hori zela esan dozu?
- Hortik Aitzaunditta.
- Baiña hori ze izengo zan Atxuriondotik Billoteira bittartian daon dana?
- Bai, [...]. Atzenengo piñua bota juen, ba hemen? Hauraxe.
- Olalde-eta piñua bota [zeben...]?
- Bai, Olalde bota [zeben] hauxe, aldapa hauxe.
- [...].
- Gero, oin, han aldapatik hor [hor nundik sartzen haizen] berriz? [...]
- Parian gora segidu. Horren parian gaiñekaldian badao ezer?
- Bai, [...] basarrixak.

2. Osintxuko toponimia

- **Erref:** BER-231/003
- **Iraupena:** 0:05:01. **Hasi:** 00:04:12. **Bukatu:** 00:09:13

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Osintxuko toponimia. Osintxuko zenbait baserriren izenak.

Transkripzioa

- Bai, gaiñeko tontorra Miekán ta txabolía baiño beheratxuauan.
- A! Horixe izengo da txabolía, honen aspíxan.
- Ta horrek aspíxorrek Míeka.
- Tontor-une hori?
- Bai. Horrek aspíkaldía Míeka esaten jako. Oin hortik Muskitxura juatía onena, e!
- Muskitxun...
- Gaztaiña... einda dakazue, Anbeltza ta?
- Ez. Hor errekatxo horri zela deitzen dotsazue? Atxuriondotik pasatzen dan hori...
- Hori Elusu errekiá dok hori.
- Muskitxu(ko) errekiá...
- Muskitxu erekiá.
- Bixak ipini... [...]
- Ta hor Billoteittik Arando aldera daon hori aldapaori?
- Ba, hori [...] Gaztaiñaundi hari lehelenguai.
- Gaztaiñaundi ta gero han behien [... terrenuak be bajarek] eta...
- Gaztaiñaundíxa ta gero Aanbeltz hurrengo segidía, Anbeltz.
- Billotei...
- Billoteiko etxaburuan.
- [...].
- [Egon hari], erreka aldera, eskubiko aldera jarri, Iraban aldera [...].
- Zera, bestekaldía indda daukou.
- Bai, Muskitxu indda [...] ta...
- Iraban aldera basuak [Billoteixak].
- Bestaldía indda dauke...
- Hau nola esan dozu, orduan?
- Gaztaiñaundi... e...

- Gaztaiñaundixa.

- [...] Gaztaiñaundixa.

- Hori nun... zera dao, Billotei aldera ala Arando aldera?

- Puskat Arando alderatxua goixen. Han bidie badao ziherrera, [...] txabolatik], haren azpikaldien.

- Ta horren kontran Arando aldera ze esan dozu daola?

- Aranbeltz esaten jako horri mendialde danorri.

- Handik gora, Galartzako zelaixen azpikaldien...

- Bai, hau Aranbeltz.

- Baiña zeuek nola esaten dotsazue?

- Aranbeltz, guk Anbeltz, Anbeltz esaten dotsau, Anbeltz.

- Ta horrekin noraiño zertu bihar dok oin?

- Ba...

- ...plano horrekin?

- Hori [...]... Hori nehikua. Baiña hori ya...

- Hortik aurrera hasi ta noraiño jua bihar dok, ba, [...]raiño], ala?

- Ez, hortik aurrera ezingo gaittuk fan. Hori ixa zerera...

- Kosteita hemeren geratuko dattetuk?

- Bueno, hori segun zeuek zenbateraiño dakizuen, gero puntu bat allegatzen da, ba, guk hortik aurrerako konturik ez dakiu. Ordurarte, ba...

- Guk be Anbelztik aurrera behetik nik neuk ez jakixat Anbelztik aurrera izenik eta ezer. Han [...] eta bajarek han aurreko han azpiken, baiña... Izen horrek Billoteiko Juanitok eta horrek jakingo juek hori. Hortik aurrerakua [...] ez dakit. Guk lagatzen dounetik Kosteita beheko zulo hori. Basozarra ta hor badattetuk. Ta hor, [Gantxeik] piñua sartzen dabitzena ta horrek, horrek, ba, hortako batzuk hartuta ein bihar, hortako bateana fanda. [...].

- Bai, horraiño... Aranbeltzeaiño...

- [...].

- E?

- Aranbeltzeaiño [...] lagatzia onena.

- [...] bagaittuk, nahikua juau bigarren [...].

- Oin onena izengo dok berriro kanposantuan ekin ta hori [...] zulo hori jasotzia puskat gora.

- Lehen alderantziz [...].

- Hori dok, hori jaso Miekara arte.

- Bueno, lehelengo basarrixekin hasiko gara, ez? Situatzeko puskat.

- Bueno, Oreittik ekin bihar dok berriz be...

- Bai, baiña basarrixak [danak ipiniko dou] izena —hemen izenekin datoz— ta basarri danak...

- Orein parian gaiñekaldian Olalde.

- Olalde.

- Puskat ezkerre dala ipini hori.

- [...].

- [...] Beran pare inguruan ixa.

- Bai. Gero Azkorta egongo da, ez?

- Azkorta puskat eskumarao.

- Ta horrek [...] Azkorta gaiñekua, azpikua ta erdikua?

- Bai.

- Zein...?

- Azpikua, erdikua ta gaiñekua.

- Ta Erdikua ze da txikixaua edo...? Eske...

- Ez.

- Bi bizitzakua. Bi bizitza pegauta [...], Erdikua ta Gaiñekua pegauta jarek ta Behekua dok aparte. Hogeita-hogeta hamar bat metro edo...

3. Osintxuko toponimia; baserrien izenak

- **Erref:** BER-231/004
- **Iraupena:** 0:05:03. **Hasi:** 00:09:13. **Bukatu:** 00:14:16

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Osintxuko toponimia; Iraban inguruko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Eta gero hor txaleta eindra badao, txaleta edo etxe berrixa, [...].
- Bai, geiñekua, geiñekuak [ein...].
- Pegante dao?
- Pegante. Anpliau ein juan pixkat. Pegante dao.
- Ta gero zein dao gorao? Galartza?
- Galartza.
- Zela deitzen dotsazue?
- Galarza. Galarrolaza ekarten jok eskitturan gurien, ba, izena. Oin, guk geuk Galartza, baiña Galarrolaza... Guk geuk Galartza esaten dotseu. Galartza Zaharra ta Galartza Berrikua. Baiña eskitturan [hartik] eta Galarrolaza. Dana hoixe dok, ba.
- [...].
- Azkorta be Azkargorta. Guk Azkorta esaten dotsau geuk eta... Esan Galartza, Galartza.
- Aiantamentuko zerian etorriko dok hori Galartza Berri guriana ta zuena Zaharra.
- Bai, Galartza Zaharra, aiantamentuko txapiak hola ekarri jok. En kanbio, [...] ikusi ta Galarrolaza.
- Gero hamen beste bat Txikirri?
- [...].
- Zer da hori?
- Hau beste batenbateg [...].
- Hau Landatz?
- Laudatz.
- Laudatz?
- Bai.
- Hori goixan, ez?
- [...] Galarzan... [goixan].
- [...oin] Mekoletak [hartu...].
- Ez.
- A, bai, bai.
- [...] Mekoletak eta Txikirri eta honek danok...
- Txikirri, Mekoleta, Olaa.
- Zela joian hori?
- Honen eskumakua.
- [...].
- Hori bestaldekua dok.
- Horren segidan dia Txikirri ta.
- Laudatz hau, orduan?
- Bai.
- Hemen egon biharko dok...
- Hor egon biharko da nunbaitten, ez?
- Bai.

- [...].
- Galartzak?
- Hori gero.
- [...].
- Txikirri ez da azaltzen? Mekoleta be ez?
- Hola izengo dok horren segidia.
- [...].
- [... zabala] ta kontria dok eta...
- Osintxu nun azaltzen [...]?
- Osintxu ze, ezin dok topau?
- Bestia Soraluze [...].
- Hortik eskuma aldera...
- Aber, Osintxu; hemen Galartzak, hemen Olabarririk...
- Harutz orduan.
- [...].
- Gero Mekoletak egongo dia, ez?
- Mekoletak. Oin Txikirri hartu dok, eztok? Ta Mekoletak.
- Ze dia bi edo...?
- Bi, Mekoletak bi. Oin, etxe [...] izena berak jakingo juek, oin hiru etxe bajarek eta.
- Bai, osea, ez dauke horrek Zaharra ta Berrixa ta holako...?
- Guk Mekoleta Haundi ta Mekoleta Txikixa edo ze zittuan, ba, lehen?
- Ez, horrek Mekoletak.
- Mekoletak guk esan doutsau beti. Mekoletak. Bata [Benitona], bestia bestekua... Mekoletak.
- Ta gero...
- Gero Olaa.
- Olaa be Irabanen sartuko da, ez?
- Bai.
- Zein?
- Olaa.
- Bai, ba, lehen [egon dana Ola be].
- [...].
- Hori ze da, zela esan dozue?
- Olakua.
- Olakua?
- Guk Olaa, Olaa esaten [...].
- Zuek esaten dozue Olaa?
- Olaa.
- Ta besteik badao Irabanen sartzen dan basarriik?
- Olalde apuntau dozu? Bai...
- Bai.
- Olalde...
- Laudatz ta kitto.
- Laudatz Iraban da?
- Honbre.

4. Osintxuko toponimia

- **Erref:** BER-231/005
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:14:16. **Bukatu:** 00:19:18

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia. Iraban inguruko toponimia.

Transkripzioa

- [...] terreno hori?
- Bai, hau Txikirri aldian hasitta...
- Hor Txikirri aldian hola izen apartekorik badao ezer edo...?
- Ez.
- Lehen soruak zittuan horrek, zelaixek eta...
- Honek kooperatibiai ta Beheko lauak esaten dotsau horri.
- Bere... bere izentxuak eukiko jittuek zerak, terrenotxuak, zuenian be, ez dakik zela eukitzen dittuen pusketak holako terreno...
- [... izenik haundiña...]
- Azkortako soropiai zela esaten dotse? Azkortako soropian piñua [sartu...] zelaixa ta...
- Sagastixa ta...
- Sagastixa esaten jotsen horri. Azkortako sorora alleatzen dan zera, lehen sagastixa, ez dakik? Piñu sartu jua ta...
- Haura Sagastixa.
- Haura Sagastixa. [...] Azkortako soruan.
- Hori nun dao? Beste hau... Azkortatik Txikirri bittartera?
- Bai, Azkortatik azpikaldien.
- Bittarte hortantxe.
- Kontran, lehelengo terrenua alkar jotzen darena.
- Hor parien bestekaldera ez dao ezer?
- Hor ezkerrera, ba, hori eskonbrerioi. Oreiko...
- Orei gaiñian daon hori?
- Bai. Horrek, ba... Izena horrek... Hor... Lehen esan douna, horrek...
- Txikirriko zelaixa esaten dotsau [...].
- E?
- Txikirriko zelaixa.
- [...].
- Txikirriko zelaixa ipini bihar horri, holako izenen bat ipini bihar. Zelai, izen be horixe zuan ta. Zelaixa zuan ha.
- Bere izena eukiko jua igual harek be.
- Bai, erak esango jotsen igual Etxaburuko zelaixa, hau edo hori edo beti [...].
- Txikirriko zelaixa, hori, topau dozue ala?
- Eskonbrera... eskonbreria. Eskonbreria. Hor...
- [...].
- Gero hor zuluena aurrera, ba, zela dauka izena [...] piñu zera horrek? [...] zulo zera horrek?
- Hor eskonbrera parian datorren errekatxua goittik behera oin ze pasau dabe eskonbrerian azpittik?
- Bai.
- Erreka honen justu gaiñe-gaiñian dao, hau erreka hau [azpittik...]...
- Oin kanalauta dao tuberixak sartuta.
- Izenik badauka errekatxo horrek?
- Oreiko erreka edo [Oleko] erreka edo beti hola esan izan dotsau guk.
- Olaldeko erreka [...].
- Olaldeko erreka gehixao. Olaldeko erreka. Hortxe zuloatik gora jua biharko jua pixkat Olalde ingururaino.
- Ta hor Olalde inguruan halako [...] izenik?
- Olaldek be ez jaukak etxe azpitan Etxazpiko sorua o...
- Etxazpiko sorua izango da ta [Etxe??ko] sorua.

- Etxazpiko sorua ta Etxaburuko sorua.
- Ta hor etxe kontran bota daben piñu zati hori ta horrek badauke izenik?
- Horrek, ba, lehen alde bateko ipini dotsau Aitzaunditta, ba, oin hamendikaldekuai, ba, hari zelaixai zela esaten jotsek?
- Zenesti aldia ta.
- Ez, baiña hori goraokua dok.
- Sagastixa.
- A! Sagastixa han goixan.
- Sagastixa.
- Hori nun dao, [Ola] parian gaiñekaldian?
- Bai, gaiñekaldien. Gaiñekaldien haintxe. Olaldetik hirurehun bat metro edo, laurehun metro edo...
- Kontran Mieka. Mieka ipini duan onduan. Mieka ipini duan...
- Mieka hamarra zuan, ez?
- Bai.
- Mieka kontran eskumataa.
- Hogeta lau.
- Eta hor Olako errekatxua jaixotzen da?
- Bai, iguala. Jaixo hori [...] goittik zeoze hola zulo-unatxo bat ta mendi-ura sortzen dok hor, sortzen danian be. Hor, ostian, bape bariko unak hor.
- Neguan puskat; udan...
- Udan bapez.
- Hortik Galartzara bittartian badao terreno...?
- Oin hor [...] ondio lagako giñuan zera, hemen eskonbreratik gorako hori Azkortatik doien hori izengo dok zeoze.
- Itturzulua ta [...] dittuk...
- Horrek, ba. Itturzulu... eskonbreratik hurrengo zulutxua...
- Dana, dana. Alde batera dana [...] eskonbreratik gorakua.
- Horixe, ba, bajoiak hori.
- Zeran sorua ta... [Azpiko sorua] ta dana...
- Horixe, ba, danak hartuko jittuau hori zuluoi.
- Orei errekan albotara allegatzen dan pusqueta hori?
- Bai, kontrako pusqueta horrek, ba, hor be Azkorta azpikuan... han be sagastixa edo sasoi batian bazuan, [...]harek zuluak... Itturzulo o zela esaten jotsek hari?
- Itturzulo esaten jotsek.
- Itturzulo ipini horri.
- Hogeta bost.
- Gero sorua hartu bihar bada, eskumara pixka-pixkat kontran [...] Azkorta azpiko, ba, sorua. Hari soruai ze izen...
- Bai, hortxe etxian paretik gorako...
- ... bertan kontra-kontran. [Txikirriñan] gaiñekaldian...
- Baiña horrek aparteko izenik ez dauka...?
- Ez. Ez, horrek soruak zittuan horrek ta.
- Etxazpiko sorua izengo dok han be.

5. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/006
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:19:18. **Bukatu:** 00:24:20

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.

Transkripzioa

- Gero hor auzo-una bat edo dao bere izenakin?
- Iraban da hori dana.
- Osea, oin esan dittoon basarri guztiak...
- Horrek danok Iraban dia, Iraban.
- Horraño esan dittoon basarri danak Iraban?
- Iraban, bai, Irabanguak dittuk.
- Gantxegi be bai?
- Ez, ez. Gantxegi ez.
- Ez, ez, Gantxegi Muskitxu Gantxei.
- Errekiaz bestaldekoa hor baillara...
- Oin horra etxeraño ya allegau gaittuk Azkortaraiño.
- Laudatz be bai?
- Laudatz gero hemen, harek be Irabanguak, bestaldien [dao...].
- Horraño [...].
- Oin Azpikoraiño allegau.
- Azpikoraiño?
- Bai.
- Gorao bota bihar heban honezkero [Mieka...]...
- Horixe esaten juau, ba!
- [...].
- Hoixe, ba! [...] Azkortaraiño allegau garala esan juat!
- Azkortatik hegittik gora juari, [Etxeberrittik] gora...
- Oin Azkortaraiño...
- Zelaixa.
- Zelaixak. Hari zela esaten jotsek?
- Ola-aldia [ez jotsek...]?
- Ola-aldia. Hari ta baitta gure basotxua be Ola-aldia dok haura be. Dana hori aldioi Ola-aldia dok.
- Nun dao Ola-aldiori?
- Hortxe [...].
- Hori ze da Olalde ingurua, Ola-aldia?
- Ez.
- Olalde dok basarrixa ta Ola-aldia esaten jakuek horrek basuei. Olalde zela daukan ezkerretaa [...basarrixa] zulo hori ta hamengo zelaixei, ba, Ola-aldia ta gero gaiñekaldian dao beste pusketa bat gure basua be hari Ola-aldia izena jaukek horrek. Ola-aldia horrek danak.
- Hori ze geratzen da Olalde behetik gora beittuta eskumatara?
- Bai.
- Eskumatara, bai.
- Azkorta... Azkorta bixen bittartian.
- [...].
- Oindiok Azkortatik gora geratu dia hor, e? Hau dok Azkorta, eztok?
- Azkorta hau da.
- Hau Azkorta ta hau [Olalde...].
- Bai.
- A, ba, bixen bittarte hontan [...] esaten juek [geratzen dala hau, e?] [...] zeretik, Azkortatik.
- Ola-aldia.
- Etxe ondotik gorakua [...], e!
- Bai, Azkortako etxetik Galartzako etxien... etxera behintzet zuzen. Alde batetik. Gero [...] bestetik. Hegixa hartu juau alde batera.

- [...].

- Bueno, hau bakoitzak danak esan ezkerre errezaio [...].

- Hor Ola-aldetik hurrengo, ba, Azkortako zera etorriko dok berriz Pakorronta azpiko saila.

- E?

- Azkorta azpiko sasoi bateko sagastixa, piñu sartuta daona.

- Zenestixa.

- Zenesti. Hari beti Zenesti esan izen dotsau ta Pakorron sailak ez jakixat zela daukan izena harek. Hik jakingo dok.

- [...].

- E?

- Dana Zenesti aldia haura.

- Haura depositto alde hori...

- Bai, bai, bai, haura Zenesti.

- Ta hori zela dao, Ola-aldien gaiñekaldian?

- Bai, Ola-aldetik eskuma aldera pixka-pixkat gaiñekaldian.

- Galartza aldera.

- Bai, lehen esan dounan gaiñian. Lehen ipini duan gaiñian, bertan, segidan. Ola-aldia ipini duan lekuan gaiñekaldian bertan. Zuzen, pegante [...].

- Ta hor Galartza inguruan holako aparteko izenik?

- Galartza inguruan, ba, guk...

- Etxe-bueltia.

- Etxe-ostia esaten gontsan guk horra aldera dauenai. Etxe-ostia esaten dotsau horra aldera dauenai. Ta aurreratxua, ba, Olaldeko txabolaldia. Haura Olaldeko saila dok. Lehen Olaldeko txabolia hor markau dok.

- Bai.

- Lehen alde batetik jo juau ta oin bestetik joiak horra bittartera. Guk geure etxian kontria, ba, Etxe-ostia esaten dotsau ta hari bestiai, ba, Olaldeko txabolaldia. [...].

- Agertzen da hori, Olaldeko txabolaldia?

- [...].

- Lehen Miekatik gora juanda [...] txabola hauxe, Miekian gaiñekaldian.

- [...]

- Bueno, nora juango gaittuk oin?

- Olaldeko txabolaraiñok ya... Galartzatik txabolara ein juau alde bata. Oin hor geratu ta behetik hasiko gaittuk ala Iruittaraiño jun?

- Bai!

- Beorri segidu ta...

- Iruitta...

- Beorri segidu Iruittaraiño.

- Handik [...], e? Ez, horri laga ingo noskixo nik.

- Iruitta [...].

- Hori [...] ta zuen Itturraldera sartu.

- Iruitta hori, hori nundik nora dao?

- Iruitta daok, ba... [...txabolen... etxaburuan]. Ta handik gorako mendixa, handik gaiñera hartutakua, han bixen bittartian tramo bat hor [...] Aanbeltz esaten jakok horri be. Aanbeltza horraiño sartzen dok.

- Aanbeltza ze numero zuan?

- Zazpi zortzi.

- Aanbeltza luzia dok hori ta... Aanbeltzori...

- Aanbeltz luzia dala?

- Bai, haundixa. Harek bere izentxuak eta eukiko jittuk, baiña Aanbeltz. Horrek sail haundixak dia.

6. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/007
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:24:20. **Bukatu:** 00:29:22

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.

Transkripzioa

- Aanbeltz sail haundixa dok.
- Beste hori esan dozuna zer zan? Ittu...?
- Iruitta.
- Iruitta?
- Iruita. Baiña han be egongo da... han herri-sailla edo... zeozer beherauan ez jeukan izenik edo ezer?
- Ez jakixat nik ze...
- Iruitta hori nundik nora dao?
- Iruitta dok...
- Galartzatik...
- Olaldeko txabolatik gorao.
- Iruitta nun daon badakik, ez?
- Olaldeko txabolatik gorao. Zuen etxe aurrian dauan, zuen etxe aurrian aurea beittu ezkeru.
- Ta hori ze da zati dezentia?
- Iruitta? Bai. Iruitta esaten jakona, ba, behia ta goixa ta zera, ba, Iruitta, garo-saillak eta, hor daonik basorik onentsuena, Anbeltz kendu ezkeru Anbeltzen azpiko [...].
- Bai, hori zati dezentia dok.
- Iruitta.
- Bai, bai, hori sail dezentia dok. Ba, batzuk garo-saillak... lehen zelaixak iñok be ez gendun piñua sartuta ta... otadixak eta...
- Iruitta. Aranbeltz sartu juau, eztok?
- Bai, lehen sartu juau.
- Ta horretxen parera etorten dittuk Aranbeltz ta hori.
- Oin... Horraño allegau gaittuk geldi-geldi lagatzia onena.
- Aranbeltz. Aranbeltzen parera etorri bihar doula!
- Bai, ba. Oin Olan ekin ta gora ekitzia hobe. Guk onena berriz. [...] Mekoletan ekin ta hori erreka-zuluoi gora...
- [...].
- Ta hor Laudats aldian ez dao beste ezer?
- Bai, oin... Ez, hori dok ya gaiña hartu dok eta oin hasiko gaittuk Mekoletan hasi goraiñok. Mekoletako zulutik berriz horri gaiñorri emongo jotsau. E? Ta gero geratzen dok Ola ta Laudats alde batera geratzen dittuk gero. Oin Txikirri ondotik Mekoletara hurrengua. Hor erreka [... aurrera], erreka-zulo bat. Han erreka-zulutik hona Azkortara hartuko juau. Azkortatik horra erreka-zulora. E? Hasi behe-behian ta hor gora ia aber zela ipini.
- Bueno, hor Soraluze inguruko erreka...
- Bai, hantxe hasitta. Hango erreka.
- Ola onduen behetik gora [...] erreka dok hori. Ta handik errekatik Azkortako etxia jotera.
- Ze erreka da hori?
- Errekalde...
- [...] ez jaukak izenik erreka horrek!

- Beti Errekalde edo ze esaten dotse horri?
- Ba, Errekaldia hori. [...]
- Ba, Irabango errekoa ipiniik eta... Ze esango deuat, ba? Irabango errekoa. Auzoko errekoa, ostian izenik ez jaukak horrek eta. Auzoko errekoa ipini, horrekin indda jaok, Irabango errekoa. Hoixe dok, Irabango errekoa izan be ta.
- Ta ze terreno esan dozue diela Errekalde edo?
- [...] .
- Hortik gora...
- Behetik hasiko gaittuk.
- Hortik gora...
- Hamen ez jakixat zela dan Mekoletako barrena... Ba! [... ipini...].
- Sagastixa edo ipiniko jotsau.
- Zera ipiniko jotsau! Estrata-aldia ipini.
- Egon, egon, baiña saillian, e! Nundik nora [jun...].
- Mekoleta barrenian?
- Ez! Mekoleta barrenian soruak dittuk lehelengo. Dittuk... bi bizitzakuak dittuk, eztok? Ta bixak inguruan jauzkek terrenuak, izen igualak jauzkek. Bixek igual jauzkek, baiña bixenak ipiniko dittuu. Ipiniki lehelengo zera: Estrata-alde.
- Hori nun geldittuko litzeke?
- Hori, ba, Mekoletako etxaburuan.
- [...] behetik gora [...].
- Mekoletako [...tik] Azkortara bittartian.
- Ta ze da, sail dezentia?
- Ez, ez dittuk sail... soruak dittuk horrek. Lehen esan [...] oin zelai dare [...]. Txikixak dittuk horrek. Makurzulo.
- Hori aurrera segixaz.
- Estrata-alde hau dok ta Makurzulo hau dok. Hementxe pare-parian jarek.
- Errekian alde batera bixak?
- Bai.
- Bai. Azkorta aldera beti. Azkorta aldera. Hori alde hori in bihar juau, bestaldera ez gaittuk pasauko, Azkorta aldian. Hik segi hortik gora...
- [...] ta behera darenak, Mekoletatik behera darenak honek Soraluze ta daren leku honek, horrek ez dauke beste [...rik]?
- Horrek Beheko lauak beti esan izan dotsau horri ta gero Soraluze formau zuan hor ta...
- ... Mekoletako terrenuak...
- Beheko lauak?
- Gero oin nora juango nok oin, zerera?
- Hor segi poliki-poliki.
- Noraiño allegau haiz?
- [...] Azkortako...
- Makurzulo.
- ... soro barreneraiño allegau haiz, eztok?
- Etxe ondoraiño.
- Ba, gero harek...
- Zera, pusketa txikixak dittuk zeak...
- Baiña izenak batzuk esan.
- ... Estrata-aldia ta zera... edo zea... [Zabaldua] ta zera etxeko Etxazpixa.
- Bati Zabaldua ta bestiari Etxazpixa.
- Baiña txikixak dittuk terrenuak, e!
- Bai, baiña pusketa...
- [...].
- Zabaldua zein izango litzeke?
- Zabaldua dok [...] begira jarri ta hauxe. Ta bestia dok [... Etxazpixa]

haxe.

- Hori ze da Azkorta azpitan?
- Bai, etxeko etxazpitan bat, bestia...

7. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/008
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:29:22. **Bukatu:** 00:34:24

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.

Transkripzioa

- Hori ze da Azkorta azpitan?
- Bai, etxeko etxazpitan bat, bestia albora.
- Errekalderao bestia.
- Erreka kontran bixak. Hor [...basarrixak] bat batena ta bestia bestiana. Bat batena ta bestia bestiana.
- Sorotxuak dittuk horrek.
- Zabaldua ta Etxe azpita?
- Bai.
- Horri pegante segixok.
- Zulorutz.
- Zuaizti zuan hori.
- Bai.
- Hortik gora [...]?
- Zuaiztixa.
- Hori ze da Azkorta...?
- Hori daok Azkorta basarrixa baiño aurreratxua zeoze, goratxua.
- Errekatxo [hortan] bittartian?
- Bai, horra bittartien, aurreratxua. Errekara bittatien joiak, erreka ez juau pasatzen bestaldera ezetan be. Beti Azkorta aldetik.
- Zera, Txaria ipini bihar dotset oin.
- Bai.
- Errekian kontra geratzen dok Txaria.
- Bai, bai.
- Txaria.
- Horren pegante.
- Zenesti inguruan dao hori?
- Ez.
- Zenesti zerian... Zenesti... Zenesti gorao, e!
- Bestaldetik Zenesti...
- Ez, gorao Zenesti! [...] lehen zelaixa zan haura?
- Ez, ez, handik aurreratxua [...].
- Ez, baiño honek esaten jok Zenesti.
- Zenesti ipini juau Azkortako hamendikaldeko zuloko sagastixa ipini juau. Ta oin [...] bestaldetik, Azkortatik hara [...] ta Zenesti ipini juau hamendikaldian.
- Bai, bai, bai, bai,.
- Azkorta baiño aurreratxua jaok hori hik esan [...] Txaria.
- Bai.
- Bestien kontran aurrera.

- Txaria, eztok?
- Bai.
- Txaria.
- Egon, egon, egon. Txaria [...] ipini [...], e?
- Ez eik ipini ondio izena [...] ta.
- Errekiaz handikaldera pasau nok eta.
- Bai, errekiaz bestaldera pasau da. Bai.
- Pasau ein juau eta.
- [...].
- Errekatik gure etxe alderakua...
- Gero hartuko dotsau errekian bestekaldeko [...]...
- Kendu eingo dou.
- Ez, ba, gero esan bihar! [...]
- [...]
- Bestekaldekua zer da, orduan, Txaria?
- Gero Txaria allegatzen danian, ba, hori ipini eitten jako.
- Baiña Txaria ze geratzen da errekiaz bestaldera?
- Bestaldera, ba.
- Baiña txara horrek errekia [...]...
- Zuaiztixa.
- Hori eskuma...
- Pasau errekia...
- Hori eskuma aldetik.
- Eskumatik.
- Zuaiztixa beste aldian?
- Bai.
- Ta oin gabitzen hor ezkerretik, hor errekiai ezkerrera gabitzen, bestaldera.
- Ni [...] hor Olatik hasten danian behetik gora, orduan, [...] erreka aldera pertenezitzen juek gehixao ta.
- Bueno...
- [...] errekia...
- Segi [...]...
- Bueno, beinga! Zera akordau [...], Aldabide uno.
- Ez, ez, errekiaz bestaldera Aldabide.
- Ez! Errekiaz hemendikaldetik Aldabide.
- Zein esaten dok hori Azkorta gaiñeko zelaixan kontria?
- Ez, Aldabide hango... gure handiko zera, ez dakik? Piñudixa.
- A! Baiña guk Aldabide...
- Errekiaz kontra gora juango gaittuk dana hartuta bestela sekula ez juau akabauko.
- Hoixe, ba. Errekia hartuta...
- Dana hartuko juau...
- [...] barreneraiño hoia?
- Bai.
- Ba, segi [...] barreneraiñok behetik. Ta parien gora hori eruan ta gero honek gure etxeazpioxok be Galartza aldera erun biherko juek.
- Bai, etorriko gaittuk, etorriko gaittuk parien honutz gero.
- Hortik hobeto jungo dittuk eta, bai, segi!
- Ta oin ipiniik zera...
- Hortxe errekan gora hoia oin, e! Errekazuluan gora zoiazte.
- Errekaz...
- Errekazuluan, bai.
- ... Galartza alderutz.
- Oin...
- [Plaentxia] errekan gora zoiazte.
- Aldabide ipini dok?

- Ez.
- Aber, ipini oin Aldabide, orduan.
- Hori nundik nora dao?
- Hori lehen ipini dozue, ba, zeoze aurreatxua. Oseake, Azkortatik eskuma aldera.
- Hau errekiu hola joiak, eztok? Ta hori geratzen dok errekatik hona. Haruzkuek gero zertuko jittuu, oin honuzkuek hartu bihar jittuu.
- Azkorta alderako errekiak segi. Azkorta aldera [...]. Gora segi harik eta Sostrara allegau arte. Segi hortxe. Gero [...] Sostria ta han geratuko gaittuk. Gero honutz pasauko gaittuk.
- [...].
- Hik hurrenguari be segi.
- Hurrengua zera...
- Pegantiei.
- Ez jakixat zein izengo dan. Pegantiek? Nik [...].
- Ba, ya harek...
- Horrek basoorrek guriak...
- Oin zuenak. Oin zerera sartu hari. [...] etorriko gaittuk oin. Ni bideraiño jungo nok.
- Bai, bideraiño, jun haiz! Baiña gero harek bidiak, gure Iturraldeko [...] errekiak, Azkorta azpikua ta dittuk. Lehelengo behetik jun biherko juau [...], gero goittik sartu biharko juau.
- Errekonduai berai segi toperaiño.
- Oin hamendik harutz hasi [...].
- Baiña errekiak Sostrako tope jotera [...] honek be. Da! Topia jo [...] ta gero hartuko juau bestetik...
- Errekia jaiotzen dan ingurua da Sostra?
- Bai.
- Jaio, ba, han...
- Jaio edo... Bai.
- Bai, agertu...
- Bai, han jaiotzen dok nunbaitten, baiña...
- Baiña Sostra barrena dok...
- Egon, egon hori ondo doia hor, hori [...] oindio. Azkorta azpiko sailak zela dauka izena? Hi jun haiz...
- Bai, bidetik jun nok ni.
- Bai, baiña Azkorta gaiñekua esan [jak]?
- E?
- Haura... Azkorta gaiñeko zelai baztarra ta harek esan dittuk, eztok?
- Bai, Zuaiztixa esan juat eta... Bixak dittuk eta Zuaiztixa.

8. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/009
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:34:24. **Bukatu:** 00:39:26

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

<p>Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.</p>

Transkripzioa

- Gero Azkortazpikua geratzen dok han, ba, Azkortazpikua.
- Ba, ta haura be Zuaiztixa...

- Ariztixa edo esaten jotsen horri.
- Bai, Ariztixa, hori dok.
- Zuaiztixa ta Ariztixa.
- Azkortazpikua [...], Azkortan piñudixa [...].
- Hauraxe [...].
- [...].
- Haretzek hartzen jok Sostrako topia.
- Ariztixa.
- Bai, bai.
- Hauraxe Ariztixa ipini hori segidia ta ya erreka horri tope. Sostra... hor beste bide bat etorriko dok gero Sostra hartzen dok hor, barrena. Han amaittuko dok hori. Zuaiztixa... Ariztixa ipini [...] ta bale. Hor amaitzen dok erreka kontria. Oin hartuko dogu Galartzatik. Jungo gaittuk Galartzatik berriro bertara punta-puntara, bat eingo juau.
- Ariztixa...
- Bai, Ariztixa.
- Ariztixa. Oin Galartzatik hasi, zeuon Etxaburutik, zerea, Pagotxo ta Pagota.
- [...], eztok?
- Oin jun bihar juau Azkortatik gora. Azkorta basarrixa billau.
- Bai, hemen.
- Bueno, oin hortixik gora hasi.
- [...] Pagota ipini dok, baiña [...] txiki-txikixa dok. Zetako ipini dok hori?
- Ba, Azkorta gaiñeko sailla dok. Txikixa [...].
- [...].
- Azkortako Pagota beti izen dok gure akorduan.
- Bai?
- Bai.
- Pagota.
- Ta hori nun dao?
- Azkorta gaiñeko etxien kontra-kontra gaiñekaldera. Ezkerrera Olalde ta eskumara errekoa. Etxian paretik gora behetik gora, Azkortako etxian paretik gora.
- Hori ipini dok? Hurrengo joiek Galartzako Etxazpixa.
- [...].
- Bueno, segi eingo jotsau. Pagota ipini dok, eztok?
- Bai.
- Pagotaandik segidan daok hurrengo Galartza basarrixan ondora, basarri azpira. Ta guk esaten dotsau Etxazpixa. Lehen soruak zittuan ta horri, sail haundixak, Etxazpixa.
- Etxazpixa ta Etxaburua.
- Etxazpixa. Galartzan azpikalde dana Etxazpixa.
- Nunbaitten hor markauko jittuk, ba, basarrixak Galartzak be.
- Hor basarrixak bai.
- Basarrixak hor markatzen jittuk.
- Ehun metron barruan dare bixak eta...
- Galartza aldien Galartzako Etxazpixa eta gaiñekaldien Etxaburua [esan...] ta honi Olalde aldai Etxaostia. Holako etxetik... hektarea bat [...], hektarea bat ez dok izengo, baiña... gutxiao, baiña soro... Etxeostia.
- Etxeostiak eta Etxazpixak eta horrek [...] etxe bakutzak danak dauzka [...].
- Etxaburua ta.
- Hamen ipiniik hortxe zera jaok...
- Beste bat?
- [...].
- [...] gaztañaik ez jaukak, baiña Gaztaiñaixa beti izen dok haura sagasti

haura.

- Haura ipini biharko [...].
- Hor oin hortik Olaldera bittarteko zulo hortan, oin Etxeostia esan dostat, ba? Hortik Olaldera, kontra hortan, Gaztaiñaixa zuan. Gaztaiñaixa guk esan izen dotsau beti. Sagastixa.
- Txabola aldera edo hola?
- Pixkat beheratxua. Alde hartara, baiña zeoze beheratxua. Han sagastixa zuan, oin ez daok, baiña.
- Sostra zein da, orduan?
- Oin, bai, eskuma aldera, bestaldera pixkat, errekezulo aldera [...] Sostria, e!
- Bastante haundixa izango da hori, ez?
- Bai, Sostria ta...
- Baso sailtxua.
- Baiña hori Sostria zer da errekoa jaixotzen dan leku ingurutik Laudats aldera ala...?
- [...] juau hori bestetik hartuko juau, e? Olatik hasitta [geratzen dok] hori ondo, e? Pentsatzen juat.
- Bai, Olatik sartzen garanian hobeto.
- Oin hor gurian markau bihar duana dok, ba, Etxaburua daon lekuan, kontrari, han herri-sailtxo bat daok, Herri-sailla zertuixu, herri-sailla dok izan be.
- Otatza bat.
- Herri-sailla.
- Ta hor Galartzatik gora beste txabolan bat edo holako zeren bat dao?
- Hori Iruittako txabolia dok.
- Iruittako txabolia ta [Unzuneko] txabolia berdiñak dia?
- Bai.
- Bueno, bai...
- [Unzuneko] txabolia esaten dotsau.
- Bi txabola zittuan, bata jausitta daok oin, baiña. Baiña Mendikute dauana bizi dok oindio txabolia.
- [Unzuneko] txabolia ipini ta ya esta. Igual da. Hori [Unzuneko] txabolia [...].

9. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/010
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:39:26. **Bukatu:** 00:44:28

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.

Transkripzioa

- Horra allegau gaittuk. Oin?
- Zuen Etxaburuko zera.
- Harutz goietzik? Azkortako hori, horri ze esaten jotsek?
- Zera... [...] ostia.
- Nun dao hori?
- Oin ipini dok, ba, Herri-sailla? Herri-sailla markau dok [...] Galartzako etxaburuan.
- [...].

- Herri-sailla [...] ez juau ipini, ez juau ipini Herri-sailla.
- [...].
- Nun zan hori, aber?
- Galartzatik goratxuao, Galartzako etxaburuan.
- Galartza zaharra ala barrixa?
- Barrixa.
- Zaharra ta barrixa bixen bittartian [jaok, bixak ebai].
- [...] pixkat eskubirao ta bertan, bixen [etxaburu aurrian].
- [...] Herri-sailla?
- Pusketa txiki bat jak.
- Bai, Herri-sailla, txiki bat. Ipini ta, ba, izena joiek, behintzat eta...
- [...].
- Haren kontran daok gero, kontran bertan pegante daona, ba, hori Azkortako hori garosailori...
- Iruitta.
- E?
- Iruitta.
- Bai, Iruitta ipinita daok [...] ipini biharrik ez jak Iruitta [...Iturraldera...].
- [Iturraldera...].
- Oseake, honen Etxaburua ta Etxazpixa ipini biharrik ez jaukau, eztok? Galartza barrixanik. Alperrik izango dok Etxaburua ta Etxazpixa ipintzia. Ta basuan izena, zela dauka Azkorta gaiñeko harek?
- Sakontxo.
- Azkorta gaiñeko txabol-aldiak Txabola-aldia [...].
- Bai, bai, Sakontxo.
- Zuenak bai.
- Guriak Sakon... Bestiak...
- Baiña Azkorta gaiñekuak...
- Txabola-aldia.
- Horren kontran Txabola-aldia, Azkortako Txabola-aldia. Hor Herri-saillan pixkat kontran. Bertan, e? Eskumatara.
- Goratxuao ala...?
- Bai.
- Goratxuao ta pixkat eskumara.
- Pixka-pixkat eskumara. Txabola bat be badao. Ez jok markatzen han txabolaik? Haura be txabolia zutik daok.
- [...].
- Hori zereko txabolia dok...
- Iruittakua?
- Ez, Olaldekie.
- A! Ez, handik [...] Galartzatik hara erreka aldera [...] horrek. Pixkat Galartza baiño goratxuao ta hara erreka aldera, Sostra aldera.
- Galartza berritik...?
- Goratxuao.
- Bai, bai, Galartza berritik aurreratxuao, gaiñekaldien. Pixka-pixkat aurreratxuao, erreka haren bittarterutz alderutz. Hor Txabola-aldia esaten [...].
- Berrogeta zortzi zuan hori?
- Bai.
- Honek entenditzen badittuzue, [...]...
- Gero, ba, Iturraldian lehelengo zela ipiniko dotsau? Sakontxo horren kontra Iturburua edo.
- Sakontxo, Sakontxo...
- Sakontxua beti esan izan dotsau, eztok [...]. Sakontxo ipiniik eta... Hori dok erreka jotzen dabela. E?
- [...]?

- Sakontxo ez, ez juau ipini.
 - Errekazulua. Errekia [...] hauraxe joten dabela.
 - [Olaldeko...] Sakontxo markatzen jok ta bestiak Kantera zabala, bixak jarek alkarren gertuan, baiña...
 - Ta [...] Sostra barruan gelditzen da edo...?
 - Ez, Sostra errekatik alde batera, ta ein juau bestia. Eztok? Errekan gelditzen dok Sostrira ta errekatik honuzkua hartu juau.
 - [...].
 - Errekatik Galartza aldera.
 - Bai, hori hartu juau dana. Oseake, jun gaittuk Mekoletatik erreka horrekin alde bata hartu juau ya dana. Horrekin ixo juau Iruittaraiño.
 - Ze zuan hori, Andoni?
 - Sakontxo.
 - Oin Olan hasiko nitzan ni berriro.
 - Bai.
 - Ya azkenengo zinttia hori dok, Olatik Laudats.
 - Olatik errekatxo aldamenian gorutz?
 - Oin han hasi ta Laudats basarrixa markatzen daben hegira. Hauraxe markaizue mapan.
 - Hoixe espaldioi.
 - Hoixe espaldioi.
 - Ta Bergara guztia pasau bihar dozue holan, errepasatzen?
 - Zenbakittu eingo dittuzue, baiña orientaziño dezentia. Honek izen danok ezin leizke kuadrau ondo. Gero, ba, honek korrejidu ein leizke berriz ondo. Ez dakik? Auzuan ibilixaz korrejidu ein leizke honek, mapatxuakin erabagitta euki ezkerro, koño, hau hau dok ta hau bittartiau hau dok... [...] ibilitta, baiña...

10. Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan

- **Erref:** BER-231/011
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:44:28. **Bukatu:** 00:46:38

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponimia Iraban eta Muskiritsu inguruan.

Transkripzioa

- Bueno, oin Olan basarrixa hartu bihar juau. Olatik Laudatsera [...].
 Badakik, espalda hori. Errekatik Laudatsera.
 - Hau da Laudats eta hau Ola.
 - Ola, Ola, Ola. Hortara...
 - Orduan aldrebes joiek.
 - Bueno, bai, haura Ola [...], markatzen [...] Ola.
 - Hemendi goittik behera...
 - [...] errekatxua, e...
 - Bai, bai, bai.
 - [...].
 - Bueno, bai. Oin errekatxotik Laudatserako espalda hori hartu bihar juau, e?
 - Tarte hortan etorriko gaittuk.
 - [...] alde bata ein juau lehen, errekatik Mekoleta Azkorta ingurua ta Galartza. Oin ein bihar juau beste aldia, ya azkena.

- Errekatik beste aldia.
- Errekatik Laudats aldia.
- Bai, bai.
- Bueno. Ba, behien, lehen esan dot Beheko lauek eta honek, Txikirrin be zela dok horrek hori? Etxazpizok edo... Holako... Badakik, horrek trenbide onduok ze izen... Horrek hartu... Horrek terreno labrauak edo zerak dittuk.
- [...].
- Trenbidetik erre kara bittartian geratzen dian horrek?
- Beheko lauak.
- Horrek ze dia, erreka da edo...?
- Ez, ez, basarrixak.
- Basarrixak dittuk horrek.
- Izen apartekoik?
- Ez, Beheko lauak.
- Mekoleta [...] hori danori, beti guk Irabango [...], ba, han beheko Mekoleta beheko laua ta holako beheko laua ta guk hori esan izen dotsau beti, Beheko lauak. Horrek bestiok aldapak dittuk, eta Beheko lauak. Maduria edo Beheko Maduria edo nahi dozuna ipini. Maduria ipinita...
- Maduria?
- Ba, Beheko lauak Maduria ipinita... normala Maduria horri zerorri.

11. Osintxuko toponomia: Krabeliñaitz ingurua

- **Erref:** BER-231/012
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:46:38. **Bukatu:** 00:51:40

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko toponomia: Krabeliñaitz ingurua.

Transkripzioa

- Untzeta goikuan?
- Goikua baiño gorao dao Klabelin gaiña.
- Gain bat?
- [...buzoia...]
- Hori gutxienez...
- Haundiña, e?
- Gallastei torrera bittartian. [...]
- Orduan, bi dare parian, ez? Haundiña?
- Haundiña. Gero handik Gallastei torrera bajatzen dok.
- Klabelin gaiñetik Untzeta goikora bittartian beste tontor bat edo dao, horrek izenik bai?
- Horrek Klabelin haitzak edo zela esaten dotse horri? Klabelin haitzak o...
- [... buzoia...]
- Baiña bestieri be Klabelin haitzak edo... [...] Klabelin haitzak horrek. Klabelin gaiña edo... [...] Gaiñera, buzoia jaok gaiñian.
- Eta hemen Izarre kontran goittik behera datorren hori errekatxo hori? Horrek badauka izenik ala...?
- Galarratik behera etorriko dok ta hori... Galarra erreka izango dan edo ze izengo dan... Galarra [...] ta.
- Izarre [...].
- [...]
- Osintxu bertako etxiak badauke izenik?

- [...]

- Galarraga baiño pixka-pixkat beheratxua. Erreka zulua alde batera ta bestea; hola, jurgua zuluena Galarra gaiñien ta...

- Jurgua zuluena?

- Jurgua o...

- Basozulua.

- Galarratik [...].

- Galarra?

- Galarraga basarrixa [hor egongo da]!

- Ez jok markatzen... Oxanguren, Izarre...

- Bai, Oxangurendik pixka-pixkat goratxua Galarraga, [aurreratxua]. Klabin haitza ta baiño eskumara... Plaentzia aldera... Untzeta alderatxua pixkat, goratxua.

- [...]

- [...] Hau Izarre, hau Oxanguren ta Galarraga hementxe.

- Errekatxua jaiotzen dan inguruan edo?

- Errekatxuen [ostien], bai. Kontran, hortxe.

- [...] Izarre aldea?

- Bai. Zuluena Izarre aldea [...] Hauxe, erreka zuluena pasau ta goratxua. Untzeta azpikua jak hurrengo. [...].

- Galarra?

- Bai, Galarra basarrixa. [Oin be...] Galarra [pintoria] ta horkuak zian.

- Han behetik doian errekatxua zela esan dozue?

- Lehen erreka Galarra erreka edo... izena zeoze ipini bihar juau ta... Ze [izen]...?

- Ez juau ipini, ez juau ipini.

- Galarra [gorengo... gorengo... zuluena izango dok hori. Behera, ba, Izarre.

- Gerondoa urtetzen jok hor errekiak.

- Gerondo?

- Bai, [...].

- Gerondoa urtetzen jok.

- Baiña hor erreka [...] lehen esan douna, Bitxurtu edo... [egon bazittuan]

...

- [...]

- Ez dok iguala. Bitxurtu [egon bazuan, ba, dana...]. Bera beti bertan bizi ta jaio ta dana... zera inda.

- Oxanguren parian dauen tontor hori?

- Hoixe Krabelin [tontorraldia].

- Han goixa, lehen esan doun haura goixa, gaiña, bi gaintxo. Lehen esan douna [...] gaiñetik. Hauraxe gaiña dok hori. Horrek danon gaiña hauraxe dok. Oxangurenen gaiña ta Untzetan gaiña mendi horixe da ta...

- Baiña Oxanguren etxe inguruan...

- Oxangurenen bertan, e? etxe inguruan, etxe onduan...

- Oxanguren... parian jaok goixan Klabin.

- Ez, ez, ez, bertan, bertan, etxe inguruan.

- Hoge metrora...

- A! Ba, Oxanguren gaiña ipini horri. Oxanguren gaiña. Haura zera izengo dok, etxe ondoko zelai gaiña izengo dok.

12. Osintxuko eraikinen izenak

- **Erref:** BER-231/013
- **Iraupena:** 0:05:03. **Hasi:** 00:51:40. **Bukatu:** 00:56:43

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko erdiguneko (kaleko) eraikinen izenak.

Transkripzioa

- Honek, honek...
- Urzelaiko etxiak...
- Urzelaiko etxiak [ipini...], Urzelai kalea [ipini...], notia hola ipintzen jok, behintzat, Urzelaiko etxiak.
- Casas Urzelai.
- [...] Ipintzen ez dabenian [...] izenik horixe [...], Urzelaiko etxiak.
- Ta honek, hurrengo taillar hori ze da?
- Hori Abraiñen taillarra. Abraiñena hori. Hori Abraiñen taillarra. [Horrek zerera] jun ta oin be ez hori [...]. Horrek... Abraiñen taillarra beti. Hori ipini juan Abraiñen zerria lehen ta gero taillarra ipini juan ta... Abraiñena, behintzat, hori.
- Elizia elizia?
- Bai.
- Parrokixia...
- Horrek ez dauka...
- [...] Parrokixia.
- Parrokixia?
- Ez, ez, elizia.
- Gero haruzko etxerarte illara hortan ez dao beste... hola izen partikularrik ala?
- Hor... danak etxe barrixak dittuk. Hor bestiek alkilerrien bizi dienak, baiña horrek etxiek iñok izenik...
- [...] ez juat sekula entzun [...]
- Ez.
- Hamen...
- Hamen Tejerokua egongo da hor.
- Hau da Tejerokua ta horrek be lehen [... eukitzen zanian] ta notia izen dok beti, ba, [...notia...], [????n etxia], bestia bestiena ta hori. Ostian... etxe berrixa han goikua. Ta Arotzanekua zuan lehen.
- Oin be bai, Arotzaenea oin be.
- Arotzanea. Haura da azkena, eskumatik azkena.
- Etxeberriko etxiak be Etxeberriko etxia, ez?
- Guk beti Etxeberri [...].
- Ta horrek hor daren taillar horrek eta, horrek hola... eren izeneandik aparte, beste...?
- Horrek zera... lehenao zera jauan, taillarra, hori... Artetxena, Artetxen taillarra, behintzat, euan hori. Artetxen taillarra, [...] danak Artetxenak zittuan.
- Frontoia [...] horrek barruan sartu bihar dittuu?
- Frontoia, dana. Hortxe einda jarek. Artetxen taillarra. Hortxe sarrerara bittarteko danak oin eitten dabizen etxera bittarteko danak Artetxen terrenuak zittuan.
- Etxezaharra nun?
- Bota juen, oin barrixa eitten jabizik eta...
- Hau?
- [...] barrixa eitten daren lekuan.

- Hor Etzeharra zuan, Etzeharrekoa.
- Zubixak badauka izenik?
- Ez. [...] Osintxuko zubixa euki leike.
- Osintxuko zubixa?
- Ez juau beste zerik esan, ta... Osintxuko zubixa beti. [...]. Gero aurreko terrenua estaziñua... Haura be kendu zuan ta kitto.
- [...]
- Baiña hor [San Blasen?] txaletak izenik badauka?
- Txaletak Estaziñua. Ta gero haura zaharra dok Kasetia, Kasetia, oin estaziñuan kontran dauan etxiek...
- [...].
- Ferrokarrillan kasetak. Kasetia. Basarrixorri Kasetia. Estaziñuan kasetia lehen egon zana izengo dok. Lehen esatziñuan egon zuan kasetia hari Kasetatxua esaten dotsau, beti egondakua, Kasetatxua. [...] Ta beste aurrerao kontrako etxia, ba, Kasetia. Hari beti Kasetako... Kasetako fulana, ba, beti Kasetakua.
- [...] bizi izaten.
- Bai, bai, hari Kaseta esaten jakuan. [San Blasen] etxia hori zuan lehelengua, Kaseta [...]. Oin [San Blasen] etxe barritik, ba...
- [...]
- [...] jausitta daok. Osea, botata daok hori.
- Estaziñuan egon zuan kasetatxua orduan; [... itten] zuan. Oin, gero... oin ez jaok, botata dao ta.
- Oin ez dao, oin kasetia dao bakarrik...

13. Osintxuko baserrien izenak; Kaparra auzunea

- **Erref:** BER-231/015
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:57:46. **Bukatu:** 00:59:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Osintxuko Kaparra eta Iraban auzuneak eta hauek hartzen duten eremua. Inguruko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Zu, ta Kaparra nun da?
- Kaparra hau dok, Urzelai, Izarre, Galarra... hori Kaparra baillia dok hori. Ze...?
- Untzeta...
- Hori Kaparra baillia.
- Kaparra baillia?
- Ba, Kaparra baillaria. Ba, Kaparra. Bestia Iraban [...ko dok], Iraban baillia, ba, hori Kaparra baillia.
- Azkenengo basarrixa zein da, Bitxurtu? Ala ez?
- Bai, zea, [...] kontrán dauana... Ziardi. Ziardei Bitxurtu baiño aurreratxua. Hor markauko dau basarrixa, oin be han daok eta. Haura punta bat eta beste [...].
- Ta Kaparra zer da Ziardeittik...?
- Ziardei ta Untzeta [...] dok hori. Hau baillara dana.
- [Muguneraiñok??]?

- Bai.
- Bale, bale.
- Hori, Galarra, Izarre, Gerondo... Kamiñoz bestaldia, hori dok Kaparra.
- Oxanguren ez?
- Oxanguren Basalgo [...], Oxangurenerarte. Ziardeittik Mugarrira, kamiñuaz bestaldia dana Kaparra dok, Kaparra baillia.

Arando Zangitu, Jose Mari | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-06-13

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com